

KEKČEVA IZMENJEVALNICA OTROŠKIH OBLAČIL, IGRAČ IN SLIKANIC

Taja Ožbolt Ilaš

VVZ Kekec Grosuplje

Kostanjevica na Krki

31.5.2025

IZHODIŠČA

- ❖ Večletno sodelovanje z Ekošolo.
- ❖ Izmenjevalnica oblačil za odrasle študentskega kluba Groš v Grosuplju.
- ❖ Ozaveščenost strokovnih delavk o problematiki tekstilne industrije in hitre mode.
- ❖ Socialna problematika družin.
- ❖ Spletanje socialnih mrež med družinami.
- ❖ Podpora vodstva vrtca.

CILJI

- ❖ Organiziranje dogodkov za izmenjavo, podarjanje, popravila in predelavo oblačil.
- ❖ Organiziranje ustvarjalnih delavnic za otroke in starše iz odpadnega tekstila.
- ❖ Ozaveščanje o odgovornem ravnanju z rabljenimi oblačili in možnosti ponovne uporabe izdelkov iz odsluženih oblačil: ponovna uporaba tekstila po načelih zmanjšaj - ponovno uporabi – recikliraj.
- ❖ Ozaveščanje o porabi naravnih virov, recikliranju, zmanjševanju odpadkov in kroženju dobrin.

CILJI

- ❖ Ozaveščanje o problematičnih praksah tekstilne industrije ter opolnomočenje družin in lokalne skupnosti z alternativnimi praksami.
- ❖ Z razstavami izdelkov iz odpadnega tekstila in delavnicami za otroke privabiti čim večje število družin in razširiti alternativne prakse za zmanjševanje neodgovornega in okolju škodljivega potrošništva.
- ❖ Vzpodbujanje premišljenega in odgovornega nakupovanja oblačil – predvsem rabljenih.
- ❖ Povezovanje z dobrodelnimi organizacijami, ki jim podarimo rabljena, a uporabna otroška oblačila.

PROBLEMATIKA TEKSTILNE INDUSTRIJE

❖ Podatki za EU in svet:

- tekstilna ind. je druga (takoj za naftno) največja onesnaževalka okolja
- še vedno je v vzponu, proizvodnja oblačil se je v zadnjih 15 letih podvojila
- na leto kupimo 100 milijard kosov oblačil, zavržemo pa 92 milijonov ton
- v EU je 9.35 milijona ton tekstilnih odpadkov na leto
- na svetovni ravni recikliramo le 1% vseh oblačil

PROBLEMATIKA TEKSTILNE INDUSTRIJE

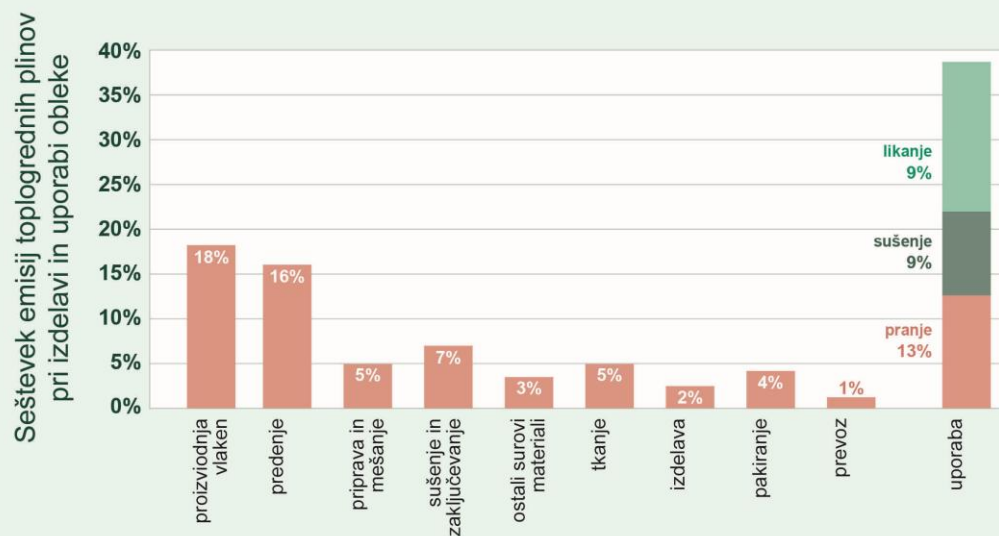
- problem umetnih vlaken in njihovih mešanic, ki niso biorazgradljiva
- splakovanje mikrovlačen pri vsakokratnem pranju
- proizvodnja vlaken je energetska zelo potratna in obremenjujoča za okolje (uporaba kemikalij in izpusti pri sami proizvodnji)
- za izdelavo ene bombažne majice porabimo do 2700 l vode
- odpadni tekstil je takoj za plastiko največji problem

PROBLEMATIKA TEKSTILNE INDUSTRIJE

❖ Podatki za Slovenijo:

- kupimo 60% več oblačil kot smo jih pred 15 leti
- skoraj tretjine oblačil nikoli ne oblečemo
- leta 2015 med mešanimi komunalnimi odpadki iz gospodinjstev 37.180 ton oblačil
- vsak prebivalec letno zavrže 18 kg tekstilnih odpadkov
- od 1.1.2025 nova zakonodaja o obveznem ločevanju in odlaganju odpadnega tekstila v ločene zabojnike

SEŠTEVEK EMISIJ TOPLOGREDNIH PLINOV PRI IZDELAVI IN UPORABI OBLEKE

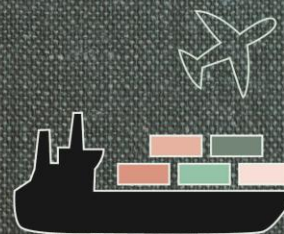
vir: Business for Social Responsibility

VPLIV TEKSTILNIH IZDELKOV NA OKOLJE

svetovnih emisij
toplogrednih plinov

nastane pri izdelavi
oblačil in obutve

To je več kot pri vseh mednarodnih
letih in pomorskem prevozu skupaj

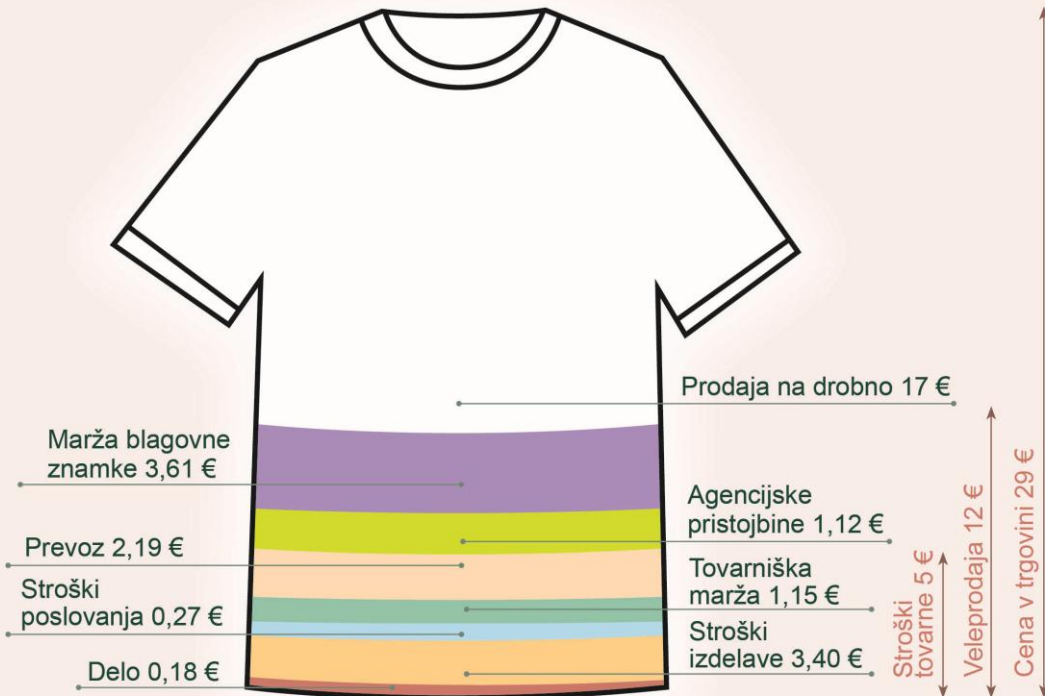
vir: EPRS in OZN

DRUŽBEN VIDIK OBLAČIL IN TEKSTILNE INDUSTRIJE

- ❖ Izkoriščanje delavcev.
- ❖ Kršenje človekovih pravic s pogoji dela, ponekod suženjske oblike dela.
- ❖ Tudi manj kot 0,50 € plačila za uro dela.
- ❖ Otroška delovna sila.
- ❖ 1% celotne cene predstavljajo stroški dela, 50% pa stroški veleprodaje.
- ❖ Selitev tekstilne industrije v t.i. “tretji svet”.
- ❖ Ohlapni predpisi in zakonodaja.
- ❖ Povečan transport blaga ter tekstilnih odpadkov.

RAZREZ CENE MAJICE ZA 29 €

vir: Clean Clothes Campaign

HIERARHIJA POTROŠNJE

KEKČEVA IZMENJEVALNICA

- ❖ Izmenjevanje oblačil, igrač in slikanic
- ❖ Priprava razstav izdelkov iz odpadnega blaga
- ❖ Ustvarjalne delavnice
- ❖ Sodelovanje z zunanjimi gosti
- ❖ Ozaveščanje in opolnomočenje družin
- ❖ Kulturni utrinki...

KEKČEVA IZMENJEVALNICA

Izmenjevanje oblačil

Priprava razstav izdelkov
iz odpadnega blaga

Ustvarjalne delavnice

Ustvarjalne delavnice

Sodelovanje z zunanjimi gosti

Ozaveščanje in opolnomočenje
družin

Ozaveščanje in opolnomočenje družin

Kulturni utrinki

ZAKLJUČEK

VIRI IN LITERATURA

Goleman, D. (2011). *Ekološka inteligenca: kako lahko zavedanje o skritih učinkih naših nakupov vse spremeni* (1. izd., str. 228). Mladinska knjiga.

Podjed, D., Polajnar Horvat, K., Babič, S., Bajuk Senčar, T., Bezjak Mlakar, A., Ličen, D., Smrekar, A., & Šrimpf Vendramin, K. (2022). *Nevidno življenje odpadkov* (1. izd., str. 170). Založba ZRC. <https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/book/1983>

Polenec, N., Palaić, T., Frelih, M., Čeplak Mencin, R., Reberc, A., & Gupta, K. (2023). *Belo zlato: zgodbe o bombažu = White gold* (str. 120). Slovenski etnografski muzej; = Slovene Ethnographic Museum.

Recimo ne hitri modi in zelenemu zavajanju!. (2023). <https://focus.si/recimo-ne-hitri-modi-in-zelenemu-zavajanju/>

Sredojević, G. (2. 2. 2023). *Tekstil in njegov okoljski odtis: umetna vlakna*. Zps.si. <https://www.zps.si/nasveti-in-vodniki/tekstil-in-njegov-okoljski-odtis-umetna-vlakna-2023-02-02>

Šrimpf Vendramin, K., & Polajnar Horvat, K. (2022). Nastajanje popotrošniških tekstilnih odpadkov v Sloveniji. V *Nevidno življenje odpadkov* (str. 53–72). Založba ZRC. <https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/view/1983/8162/1553-1>

Tome, N. (5. 1. 2023). *Delovni pogoji v tekstilni industriji*. Zps.si. <https://www.zps.si/nasveti-in-vodniki/delovni-pogoji-v-tekstilni-industriji-2023-01-05>